

RECENZE

Než přijde vakovlk Dialogy o současné vědě

Možná jste při čtení všech manuálů, příruček, učebnic a výukových kitů úplně pozapomněli, že počítače a oblast informatiky zdaleka není jen naše každodenní práce. Že to nejsou jen ona „pí-sička“ a pár programů, s nimiž pracujeme. A že někde v zákulisí, o němž jen mlhavě něco tušíme, se odehrávají zásadní výzkumné krůčky, díky nimž nám za dalších dvacet či padesát let bude připadat počítačový svět opět samozřejmější, i když to bude v zásadě realizovaná sci-fi.

Mimo jiné právě o takovém světě počítačů pojednává ve své knize dlouholetý redaktor Computerworldu a Scienceworldu, jehož záběr se rozhodně neomezuje na svět IT. Právě široký rozhled



Autor: Pavel Houser
Nakladatelství: Dokořán, Praha, 2005
Počet stran: 200
Cena: 198 Kč

autora umožnil vznik této knihy, navazující na rozsáhlou sérii dřívějších článků, jejichž převažující formou je rozhovor se zajímavými „spoluautory“. V ní jsou počítače a jejich vývoj zasazeny do jakýchsi organických souvislostí s ostatním vědeckým pokrokem, a to se všemi nejbizarnějšími zajímavostmi a neuvěřitelnými perspektivami. Kromě velmi zajímavého čtení a spousty námětů k přemýšlení se vám tak dostane pocitu, že počítače a „vše kolem nich“ se nevyvíjí jaksi mimo náš svět, ale v těsných souvislostech s jinými obory.

Zmíněnou sounáležitost lze cítit již z výběru témat, jež s počítači souvisí. Najdete zde třeba pojednání o překladech a počítačové lingvistice, kde je provázanost s jinými vědními obory obzvláště názorná, zkrátka nepřijdou ani milovníci tvrdších kalibrů. Za zmínku určitě stojí třeba texty o počítání kvantově, kde se autor podle svých slov při psaní knihy „přiblížil pochopení tohoto problému více než kdy dříve“, ryzím teoretikům-amatérům je zase určena proslulá tematika Turingových strojů a testů. Máte-li rádi aplikace na výši, pak jistě poslouží třeba špetka umělé inteligence.

Za upozornění jistě stojí fakt, jenž jsme možná dostatečně nezduřazili: materiál vznikl několik let a je výsledkem četných autorových konzultací s odborníky v daných oborech. Hutné suroviny pak byla dodána kvalitní forma prověřeného autorského rukopisu. Jde o výbornou knihu nejen o počítačích, ale o i o světě, do nějž technologie IT patří. **PATRIK MALINA**

RECENZE

Antispam Metody, nástroje a utility...

Ačkoliv to tak na první pohled možná nevypadá, boj s nevyžádanou poštou je opravdu jedním z klíčových problémů současné internetové komunikace. I když bychom to třeba nečekali, téma vydá na celou poměrně obsáhlou knihu. Nejde o plané řeči – o tom vás hravě přesvědčí autoři tohoto dílka.

Tvůrci se spamu chopili opravdu od podlahy a připravili poměrně ucelený materiál. Narazíme zde tedy jak na kapitoly o celkové koncepci boje proti nežádoucí poště, jež se možná zatvrzelým technologům budou zdát zbytečným řečením, tak na podrobné popisy práce vybraných aplikací. Dobrou zprávou je, že svá témata zde najdou



Autor: P. Wolfe, Ch. Scott, M. W. Erwin
Nakladatelství: CP Books, Brno, 2004
Počet stran: 375
Cena: 397 Kč

jak správci poštovních serverů, tak uživatelé „koncových“ aplikací – poštovních klientů, jejichž spolupráce je při antispamové válce velmi důležitá.

Veškerý zpracovaný materiál je v knize rozdělen na čtyři hlavní části. První čtveřice kapitol je spíše koncepčního rázu: žádný konkrétní software a popisy, ale principiální postupy a strategie. Pokud jste v oblasti nováčky, určitě nepřeskakujte třetí kapitolu s vysvětlením základních metod boje se spamerem.

Část druhá je o poznání konkrétnější. První z oddílů je zaměřen na využívání internetových serverů s „černými seznamy“ a obdobné postupy. Další kapitoly již na příkladu jedné z populárních aplikací ukazují, jak konkrétně při obraně postupovat. Ve třetí části knihy již autoři zcela propadli technologickým choutkám a popisují širokou škálu programového vybavení pro různé operační systémy, aby se v posledních třech kapitolách vrátili ke koncepční práci a naznačili jemnější odstíny boje s nevyžádanou poštou a aktuální trendy.

Přestože autoři rozpracovali téma dosti zešíroka, v některých místech textu jsme se neubránili pocitu, že trocha podrobnějšího vysvětlení by neškodila. Například jeden z proslulých mechanismů – Bayesovo filtrování – určitě není popsán tak důkladně, jak by si zasloužil, podobně na tom jsou i některá další témata. Také souvislosti mezi kapitolami jsou někdy trochu nepřehledné. Na druhou stranu je kniha dosti zevrubná a svou náplní na našem trhu ojedinelá. **PATRIK MALINA**

RECENZE

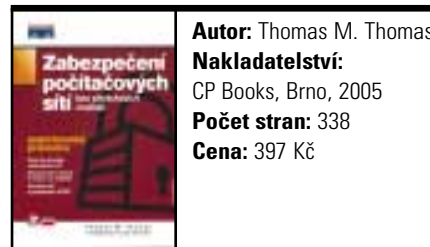
Zabezpečení počítačových sítí bez předchozích znalostí

Výklad problematiky počítačových sítí, pocházející z nakladatelství firmy Cisco, je již znám i tuzemským zájemcům. Za obsáhlou několikasvazkovou kolekcí velmi pokročilých učebnic, jimž věnoval péči stejný nakladatel, následovala v závěsu menší řada základních učebnic, určených především pro začátečníky. Mezi ně patří i tento titul.

Říkáme-li, že text je zpracován s ohledem na začínající správce, je třeba tvrzení uvést na pravou míru. Bezvýtku to platí o způsobu zpracování a zvoleném didaktickém postupu. Zahrnutá témata, jež zdaleka nejsou látkou pro začátečníky, autor vykládá velmi názorným a dobře pochopitelným způsobem. Ačkoliv je tedy název dosti troufalý, je výklad opravdu přístupný.

Při pohledu na obsah kapitol zjistíme, že tvůrce byl v tomto směru naprosto nekompromisní a naštěstí se nedopustil zbytečného zjednodušování či zamlčování s cílem dosáhnout lepší stravitelnosti látky. Kniha v deseti kapitolách obsahuje nejdůležitější oblasti bezpečnostní problematiky, nebyly ošizeny ani „nezáživné“ problémy jako bezpečnostní zásady či bezpečnostní politiky.

Většina kapitol je věnována ryzě technologickým pojednáním. Dobře jsou popsány šifrovací algoritmy a technologie virtuálních privátních sítí, významná část je zaměřena na firewally, velmi důkladně je představen protokol IPSec. Nechybí všudypřítomné téma bezdrátových sítí a jejich ohrožení, zajímavým zpestřením je bezesporu kapitola, v níž vedle detekce útoků (IDS) přijde řeč na technologii návnady (honeypot). Přese snahu v zásadě nic nezamlčet narazíme v některých případech na „chybějící“ odstavce: více prostoru by si rozhodně zasloužila proble-



Autor: Thomas M. Thomas
Nakladatelství: CP Books, Brno, 2005
Počet stran: 338
Cena: 397 Kč

matika PKI a rozbor zabezpečení sítí Wi-Fi, byt poměrně rozsáhlý, mohl být místy ještě důkladnější. V neposlední řadě nesmíme zapomenout, že všechna řešení jsou poměrně uniformně demonstrována na zařízeních firmy Cisco.

Přes uvedené výhrady se jedná o jednu ze zdařilých učebnic základních problematiky síťové bezpečnosti. Látka je dobře podána a pokud zájemci mají vůli poctivě pracovat s kontrolními dotazy, mohou se hodně naučit. **PATRIK MALINA**

RECENZE

Naučte se komponovat kreativně

Již první tituly tohoto nakladatele s tematikou fotografování dávaly tušit, že redakční tým se rozhodl nastavit latku na tuzemské poměry hodně vysoko. A to jsme ještě netušili, že po skvělých knihách Petersona či Eismannové nás čeká dílko, jež vám v tomto sloupku přiblížíme.

Už samotnou volbou názvu se autorský kolektiv pokusil navázat právě na inspirativní tvorbu Petersonovu. Až při dalším zkoumání zjistíte, že náplň je tentokrát ryze česká, a vůbec vás nebude mrzet, že pojmenování knihy je jakoby



Autor: kolektiv
25 českých fotografů
Nakladatelství: Zoner Press, Brno, 2005
Počet stran: 160
Cena: 296 Kč

vypůjčeno odjinud. S překvapením totiž zjistíte, že se jedná možná o jednu z nejzajímavějších knih pro tvůrčí fotografy v posledních letech.

Publikace je vlastně jakousi učebnicí kompozice fotografických obrazů pomocí názorných příkladů. Stručně řečeno, dvě a půl desítky fotografií, zaměřujících se na zcela odlišná témata, zde odhalí své tvůrčí postupy a naznačí, co je vede ke zvoleným způsobům ztvárnění. Editoři svazku vybrali záměrně širokou škálu námětů, takže zde najdete krajináře, tvůrce abstraktních kresek, dokumentaristy či třeba fotografy sportovní.

Až potud by stále mohlo jít o dílo průměrné a obyčejné, což se ale v žádném případě nestalo. Redakci se totiž podařilo shromáždit fotografický materiál a autorský komentář v sestavě, kterou jen stěží lze nazvat jinak než hvězdnou. Prakticky každý ze zařazených autorů náleží do tuzemské fotografické špičky a je mistrem svého „tématu“. Z dokumentaristů zde tedy najdete Šibíka či Štrejta, krajináře reprezentují Kamarád či Havel, sportovní fotografii zastupuje Koliš a máte-li chuť třeba na portrét, nabízí se Slavík. Nechybí zde ukázky abstrakce, vysloveně výtvarná fotografie (třeba v podání Birguse) či oblíbená Saudkova extravagance s jeho originálním komentářem.

Kniha je mimo veškerou pochybnost špičkovým materiálem svého druhu. Myšlenka „učit se od nejlepších“ je zde převedena do skvělé formy, komentáře autorů výborných snímků jsou cenné a velmi inspirativní a technické zpracování knihy je odpovídající, tedy velmi dobré. Lepší vánoční dárek pro fotografa už letos nemůžete koupit! **PATRIK MALINA**

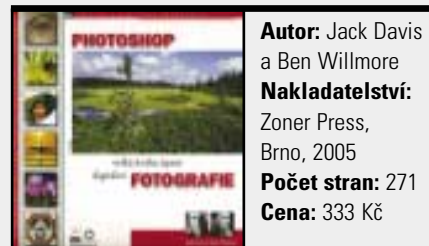
RECENZE

Photoshop: Velká kniha úprav digitální fotografie

Vedle vysloveně inspirativních, téměř obrazových publikací připravuje brněnský nakladatel ve své řadě pro digitální fotografy i knihy spíše technicky orientované. Ke zdařilým kouskům, třeba od Fräsera či Eismannové, se řadí i tato novinka, na jejíž náplň bychom vás rádi nalákali.

Již z názvu je patrné, že autoři měli v úmyslu osvětlit práci s digitálním fotografickým materiálem pomocí nepsaného profesionálního standardu – programu Adobe Photoshop. Důvodů je jistě řada, avšak jeden je při důkladnějším studiu tohoto materiálu jasně patrný: zvolený software prostě umí vše, co vám tvůrčí autoři chtěli předvést. A rozhodně toho není málo.

V úvodních dvou kapitolách je patrná snaha udržet se na hraně mezi suchým popisem aplikace a užitnou hodnotou. Pojednání o toku dokumentů Photoshopem a prezentačních možnostech je jakousi nezbytnou technologickou předeherou, po níž konečně následuje výklad sestavený podle logiky fotografické práce. Třetí oddíl nás tak zavádí do základní dílny, kde nemůžeme přežít bez precizních výběrů, běžné práce s barvami či odstranění nežádoucího šumu. Ucelená čtvrtá kapitola řeší retušování a nápravy různých pochybení, která je možné zachránit. Najdete zde jak nápravu skenů, tak záchranné postupy při expozičních chybách. Následující oddíl je zaměřen na fotografie portrétů a zavádí nás poměrně daleko, od jemných vylepšení do oblasti totálního „zkrášelení“. Velmi inspirativní je pak šestá kapitola, obsahující často žádané finty a efekty. Najdete zde



Autor: Jack Davis a Ben Willmore
Nakladatelství: Zoner Press, Brno, 2005
Počet stran: 271
Cena: 333 Kč

třeba emulace přechodových filtrů, práci s jemně rozptýleným světlem, proměny hloubky ostrosti či zlepšování sytosti barev. Právě u barev zůstanete v celé sedmé části, aby vás autoři v posledních dvou kapitolách zavedli do oblasti tvorby zcela bez zábran a předvedli možnosti efektů či techniky koláží. Kniha splňuje všechny požadavky na kvalitní učebnici tohoto druhu: ukázkové snímky jsou rozhodně nadprůměrné, doprovodný grafický materiál je zpracován velmi názorně a výklad je dobře strukturován. Navíc zde spolehlivě platí pravidlo o vhodně zvolených ukázkách, jež nahradí spoustu zbytečných řečí. **PATRIK MALINA**

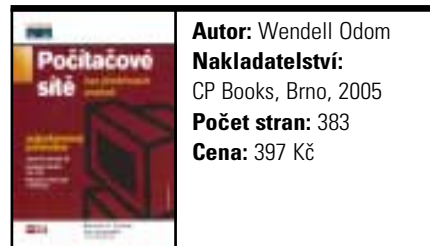
RECENZE

Počítačové sítě bez předchozích znalostí

Že má společnost Cisco vedle jiných předností i výborně propracované didaktické materiály, jste se možná již sami stihli přesvědčit. Pokud jste v oboru sítí začátečníky, nemusíte se obávat, že literatura této značky je jen pro pokročilé. O velmi zdařilém výukovém přístupu k začínajícím zájemcům svědčí nejen projekt Cisco Akademie, ale i příručky z této řady.

Kniha je vlastně prvotním a nejzákladnějším úvodem, jaký si lze v oblasti síťování představit. Autor šel až tak daleko, že do úvodních kapitol zařadil „motivační“ látku, s vysvětlením, proč se vlastně sítěmi zabýváme a jaký smysl má jejich nasazení. Takže jste-li úplnými elévny, nemějte obavy, začít úplně od začátku není problém.

Přestože se autor velmi umně pokusil zpracovanou látku převést do podoby komplexní metafory, kde analogií je silniční provoz, my se zde přidržíme zavedených termínů. Publikace je rozdělena na šest větších částí, jež odpovídají základním „síťovým“ tématům. Po první, již naznačené vstupní části následuje výklad koncepce lokálních sítí. Samozřejmě zde narazíme na principy ethernetu, jeho moderní varianty a také pokročilejší principy virtuálních LAN. Další části již nekompromisně směřují k soudobému síťovému božstvu – architektuře TCP/IP. Tvůrce zde opravdu důsledně a šikovně využívá zvolenou metaforu, díky níž jsou principy spolehlivého doručování dat či směrování v rozlehlých sítích dobře pochopitelné. Náznorně se můžete přesvědčit, že dobře zvolený didaktický postup dovoluje stravi-



Autor: Wendell Odum
Nakladatelství: CP Books, Brno, 2005
Počet stran: 383
Cena: 397 Kč

telně vysvětlit i obtížnější látku, jako je třeba dynamické směrování. Na zajímavě pojatou část o rozlehlých sítích (WAN) pak navazují základní kapitoly o bezpečnostních problémech. Je dobré si uvědomit, že zde se opravdu pohybujeme na základní úrovni, a tak je cílem objasnit výchozí principy: proč ověřovat uživatele, proč kontrolovat provoz a co jsou to třeba pravidla či politiky.

Autor zůstal svým pojetím a kvalitou textu věren vysokému standardu učebních materiálů z dílen Cisco. Až časem čtenář/začátečník prožije alepší svou orientaci, určitě tuto základní učebnici docení. **PATRIK MALINA** 5 0800/BAM □